4. juuni 2015

INFOLEHT

Põlva Ühisgümnaasium

Number 11 (83)

Direktor kiidab

- **Kiituskirjaga väga hea õppimise eest 2014/15. õa järgmisi õpilasi:**

1. klass: Seleri Haidak, Stella Kevvai, Anelle Kukk, Kedon Liiv, Heti-Liis Maask, Saskia Märtson, Eliisa Villako, Karl-Markus Vool;
2. klass: Ardi Hindrikson, Gedlin Jaanus, Kristel Kanarik, Krister Põkk, Regon Raadik, Helis Marleen Saare, Henri Suur;
3. klass: Mona Jõema, Karoliina Kets, Deisi Kruustik, Lisbeth Lepp, Merili Nagel, Laura Nemvalts, Karl Peetso, Anette Maria Soekarusk, Timo Rasmus Tammeorg, Richard Uibo;
4.a klass: Kaialiisa Kelt, Andreas Paabut, Elisabeth Pehk, Artur Johannes Prangel, Marleen Vasser, Caroly Viljamaa;
4.b klass: Hendrik Kink, Randel Matthias Lepp, Indrek Nemvalts, Sirelin Petersell, Mia Kristin Prozes, Anna Maria Rõõmus, Sireli Salum, Katleen Schmeiman;
5.a klass: Aleksandra Jermohhin;
5.b klass: Samuel Kolsar, Ranno Rahasepp, Samanta Suitsik, Annette Vijar, Triinu Vijar;
6.a klass: Kristin Kooskora, Katrin Kulberg, Johanna Laanoja, Elisabeth Olesk;
7.a klass: Helena Kink, Katariina Kinnunen, Getter Lepp, Kairiin Märtson, Laura Noormets, Laura Sinkartšuk;
8.a klass: Herti Juhandi, Laura Nagel, Carmen Piirsalu, Märt Pilliroog, Gerryt Teos;
8.c klass: Mark Robin Kalder, Hanna Maria Laane;
9.a klass: Andra Rahasepp, Triin Mirjam Tark, Krister Vasser;
10.b klass: Mirjam Juhandi;
10.c klass: Emily Lepp;
11.a klass: Marge Käis;
11.b klass: Karin Orgulas, Diana Tens.

- **Hea õppeedukuse ja eeskujuliku või hea käitumise eest 2014/15. õa järgmisi õpilasi:**

5.a klass: Marken Helena Härmits, Karolin Kalk, Diana Kool, Patric Kurvits, Siim Lepp, Priit Luuk-Luuken, Eneli Mattus, Kattrina Raudhein, Eliina Katriin Sulaoja, Sten-Silver Tigas, Rainer Vana;
5.b klass: Ken-Martti Holberg, Karolin Laanjõe, Mihkel Liivago, Markus Lina, Mihkel Maspanov, Aleksandra Must, Kevin Keret Ojaste, Evely Ostrov, Jan Markus Salum, Richard Tikman, Markus Villako;
6.a klass: Taavi Ilves, Rainer Jüriöö, Kristin Kivioja, Kevin Koosa, Keidy Lõiv, Kerten Matto, Indra Liz Nemvalts, Marten Pendla, Isabel Brigita Rebane, Kristiina Reinok, Anete Saar, Hanna Lora Traagel;
6.b klass: Ants Johannes Rüütle;
7.a klass: Robert Birnbaum, Helina Inno, Kris-Ly Kannik, Stella Katškan, Carl Kivi, Hanna Renata Kottise, Sten Naruson, Brenda Ojatamm, Robin Põvvat, Ruben Pütt, Pamela Saarniit, Jaanika Seli, Gendra Vahtra, Karoli Villako;
7.b klass: Brigita Kahre, Fred-Eric Kärblane, Kristi Lodeson, Keitlyn Metsmaa, Greg-Mattias Murumets, Liis Peddai;
7.c klass: Anna-Stiina Hindriksoo, Jane Koitla, Kadi Sudomoikina;
8.a klass: Grete Aust, Kertu Laanoja, Liisbeth Michelson, Karl Jürgen Pall, Andi Rosental, Karmen Zeiger;
8.b klass: Laura Koitsaar, Andrea Kuzilov, Laura-Liis Kütt, Kelli Nurm, Arned Parman, Marie-Aliise Pruus, Liisa-Maria Valvik;
8.c klass: Karina Kaldvee, Cornelia Kivi, Jessike Koort, Gregor Kulla, Laura Pendla, Regle Raadik, Brigita Roger, Kristina Eliisa Sulaoja, Vanessa Varend;
8.d klass: Tuuli Ilus, Eedi Jäger, Marken Järv, Rutt Kahre, Selma Rein, Teele Utsal;
9.a klass: Morris Jallai, René-Kristjan Jüriöö, Kristo Kannik, Kristo Kooskora, Reimo-Taavi Lõbu, Tanel Marran, Kristi Ojatamm, Helen Piir, Kristin Protsin, Birgit Russka, Jane Sabal;
9.b klass: Egert Aalde, Annabel Jaamaste, Kristin Kukli, Pilleriin Koor, Lota-Liisa Lehe, Helle Leis, Stella Maasik, Kelly Mattus, Villu Serv, Sander Tomson;
9.c klass: Annabel Hakmaa, Triin Mägi, Mari-Mall Puksa, Sirly Sõmerik, Criselle Tennosaar;
10.a klass: Vanessa Järv, Delis Kruustik, Hanna Maria Rüütli;
10.b klass: Merit Kollom, Hanna-Katre Plato, Johanna Rüütli, Riin Marii Sabre, Karina Valdas;
10.c klass: Sandra Tuisk;
11.a klass: Helian Bleive, Mari-Liis Kõiv, Sirje Maria Lehestik, Maris Lutsar, Getter Matto, Sille Pragi, Terje Russka, Anna Simga, Kerli Tootsmann, Liis Urman, Andra Villems, Crislyn Puik;
11.b klass: Jane Jürman, Kristiina Mattus, Janet Ostra, Egne Sarapuu, Sandra Sibul, Birgit Vana, Silver Schmeiman.

Peaminister tunnustas parimaid õpilasfirmasid

19. mail külastasid Stenbocki maja parimate õpilasfirmade esindajad, nende hulgas ka Põlva ÜG õpilasfirma Sabletté (Maris Lutsar, Marge Käis, Sirje Maria Lehestik) koos juhendaja Kaia Tammega. Peaminister ütles neid tervitades, et üks olulisimaid faktoreid edu saavutamisel on julgus oma idee eest seista ja seda kindlalt ning veenvalt ka teistele tutvustada.

Junior Achievement Eesti korraldatud Eesti õpilasfirmade võistlus finaalis osales tänavu 20 Eesti kõige tugevamat õpilasfirmat, kes valiti välja võistlusele osalema eelnevalt esitatud tegevusaruannete põhjal. Sel aastal registreeritud 230-st õpilasfirmast esitasid aruande 48. Need mõlemad on läbi aegade suurimad numbrid.

Peaminister on ka ise gümnaasiumiastme õpilastele ettevõtlusõpet pakkuva Junior Achievementi programmi vilistlane.

Tekst ja foto: Stenbocki maja FB lehelt

Teaduslahing 2015

15. mail Eesti Maaülikoolis toimunud Teaduslahingu superfinaali võistluse võitis Põlva Ühisgümnaasiumi võistkond Sipelgad koosseisus **Triin Mirjam Tark, Helen Piir ja Reimo-Taavi Lõbu.**

Teise koha saavutas Saaremaa Ühisgümnaasiumi ning kolmanda koha Jõgeva Põhikooli kolmeliikmeline võistkond.

Võistluse 1. osa koosnes **käed-külge** ülesannetest, kus praktiliste ülesannete lahendamises tuli kombineerida erinevaid teadmisi ja oskusi loodus- ja tehnikateadustest.

Võistluse 2. osas tuli esitleda **posterettekandeid**.

Kolme kuu jooksul olid finalistid uurinud oma kodukandi keskkonda. Uurimistöö tegevustest ja tulemustest pidi kokku panema posteri, mida žüriile tutvustati "liftikõne" stiilis lühikese ettekandega.

Lisaks oli avatud teaduskorrus, kus kahel korrusel tegutsesid õpitoad ning tehti katseid. Avastamisrõõmu pakkusid Eesti parimad teaduse populariseerijad: TÜ teaduskool, TÜ loodusmuuseum, Psühhobuss, Rakett 69, Kolm Põrsakest, Teaduskeskus AHHAA, MTÜ Robootikud, teadusteater "Teeme keemiat", Eesti Teadusajakirjanike Selts, Tartu Observatoorium.

Palju õnne võitjatele!

Reimo-Taavi Lõbu, Helen Piir ja Triin Mirjam Tark

9.b klassi vabaõhutund

12. mail külastas Põlva ÜG 9.b klass Endla looduskaitseala ja Männikjärve raba. Päikesepaistelise ja sooja ilma tõttu oli see vägagi mõnus õeskäik. Kuigi alguses oli õige raja leidmisega raskusi ja tuli seigelda mööda metsa ning isegi ületada jõge, ronides selleks mööda maha langenud puud, saime lõpuks õigele rajale ning teekond võis alata. Tee liikus mööda järvekallast. Soovijatel oli võimalus peatuspunktis oma jalanõud jalast võtta ja minna rabaõõtsakule õõtsuma ning saada omapärane kogemus, mida ka mõned õpilased tegid. Mullane metsatee lõppes ja algas raba laudtee, mis lookles üle väikeste rabatiikide, mööda madalatest männipuudest ja lõppes vaatetorniga, kus ka ühispilt sai mälestuseks tehtud. Tagasitee liikus mööda hobusteaedikust, kus nii mõnigi kaotas ajataju hobuseid söötes või neid paitades. Buss viis klassi edasi Elistvere loomaparki, kus giidi saatel sai näha kõiki loomi ja kuulata jutte nende kohta. Lõpetuseks kõnniti veel seal asuva järve äärde ja nauditi vaadet vaatetornist. Kogu sellel teekonnal saatsid meid kaks naerusuist õpetajat Urve Lehestik ja Krista Untera.

Eger Aalde

9.b klass õpilane

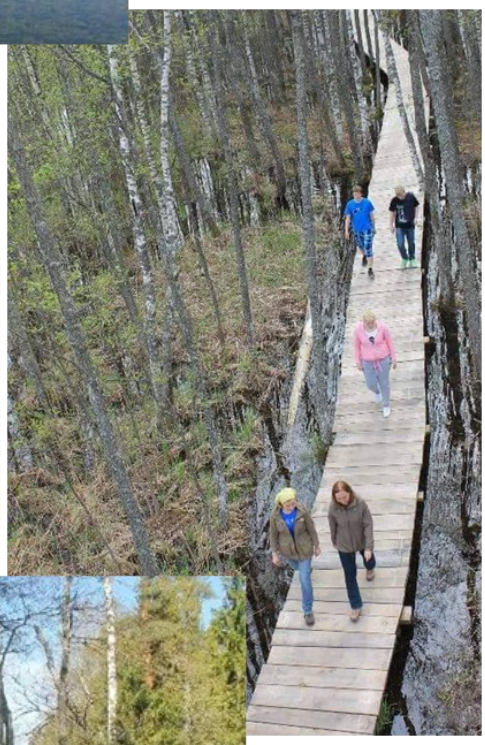

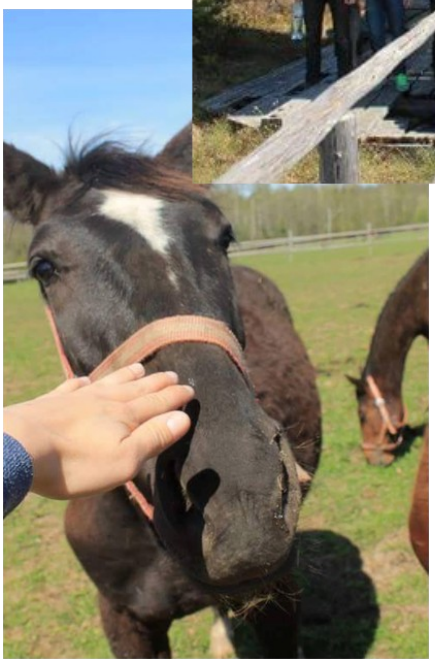

Päev Lätis

21. mail käsime koos 5.a klassiga Lätimaal ekskursioonil. Me kõlastasime Turaida kindluslossi, Tarzani seiklusparki, Riiat, Jurmala veekeskust ja Lido söögikohta.

Ekskursioon kestis terve neljapäeva, välja sõitsime 21. mai varahommikul kell kuus ja tagasi Põlvasse jõudsime pisut enne südaööd. Eesmärk oli tutvuda naaberriigi vaatamisväärsustega ja vabaajakeskustega. Ilma bussita ja reisihuvilisteta poleks reis toimuda saanud. Jalgsi ei jõua kuigi kaugele ja transpordi korraldamine õpetajate poolt oli hädavajalik. Vajalikud olid ka mugavad riided liikumiseks ja selleks, et nälg ei näpistaks, pani kooli söökla meile kaasa toidupakid, pisut süüa-juua oli igal õpilasel ka endal kaasas. Lisaks meie õpilasgrupile kohtusime Lätis kahe Eestist pärit reisiseltskonnaga.

Siguldasse jõudsime juba hommikul varakult, kui kõik vaatamisväärsused turistidele polnud veel avatud. Sigulda asub Koiva jõe kaldal sügavas orus. Köisraudteed nägime eemalt üle oru, samuti Gutmani koobast. Vaatasime kahte torni ja sepikoda. Mööda sõitsime sealsest bobirajast.

Hommikupoolikult külastasime Tarzani seiklusparki Siguldas, kus turnisime kaks tundi. Rajale läksid kõik õpilased ja ka mõned vanemad. Korraldajad ja ülejäänud lapsevanemad jäid meid ootama. Peale seiklusparki külastust võtsime suuna Riiga.

Me tutvusime Riia vanalinnaga. Riia on Läti Vabariigi pealinn ja asub Daugava jõe ja Riia lahe kaldal. Huvitav oli fakt, et Lätis on lätlasi alla poole elanikkonnast. Me käisime vaatamas Riia Toomkirikut, Peetri kirikut, Rootsi Väravat, nägime veel tänapäevani säilinud osa linnamüürist ja mitmeid arhitektuuri poolest huvitavaid ajaloolisi hooneid: Kassimaja, Mustpeade Vennaskonna hoonet, hooneid nimetusega Kolm Venda jt.

Õhtupoolikul külastasime Livu veeparki Jurmalas. Mina olen prillikandja, kes kaugele hästi ei näe. Veepargis jätsin prillid kappi hoiule, mistõttu oli kahe tunni vältel pilt udune. Kasutasin vajadusel kahe sõbra abi, aga üldiselt olid sildid nii suures kirjas, et sain ise hästi hakkama. Torudest meeldis mulle kollane ja must toru, lahe oli kärestikuline jõgi. Aeg veepargis möödus liiga kiiresti. Kindlasti tahaks sinna tagasi minna.

Hilisõhtul käisime rahvuslikus söögikohas, nimega Lido, söömas. See jäi ainsaks soojaks toiduks päeva jooksul. Kõhud täis, algas kodutee.

Kokkuvõttes oli üks tore päev, põnev, aga ka väsitav.

Markus Villako, 5.b klassi õpilane
Foto: Markus Lina (5.b klass) ja Kattrina Raudhein (5.a klass)

8.a ja 8.c Lätis

25. mai päikselisel hommikul kell 7:00 sõitsid 8.a ja 8.c klassi õpilased ekskursioonile Lätti, täpsemalt Siguldasse ja Riiga. Hommik algas uniselt, kuid Gutmanni koopa allika juurde jõudes sai unised silmad allikaveega puhtaks pestud ja koobast uuritud. Edasi liikusime Tarzani seiklusparki. Seal ootas meid ees 6-rajaline seiklusrada, millega saime panna enda julguse ja tugevuse proovile. Rajad läbitud, pakuti meile lõunasööki, mis maitses imehästi. Igal õpilasel

oli võimalus sõita ka kollase bobikelguga, mis sai paljude suureks lemmikuks. Külastasime ka Turaida lossi ja parki, kus saime teada Mai Roosi legendi ajaloost ja tutvuda säilinud ja osaliselt renoveeritud lossiga. Viimaseks atraktsiooniks oli sõit köisraudteega üle Gaunase jõe. Päeva lõpuks sõitsime Riia äärelinna Tomo hotelli, kus jagati õpilased kolmestesse tubadesse. Õhtusöögi sõime restoranis ning peale seda avanes meil võimalus minna äärelinnaga tutvuma.

Järgmine päev algas vihmaselt. Hommikul saime valida toitu võileivamaterjalist kuni pannkookideni. Hotellist lahkusime kell kümme ja edasi liikusime Riia vanalinna. Esiteks külastasime Baltikumi suurimat rahvusraamatukogu, millel oli lausa 12 korrust. Teiseks tutvusime vihmase vanalinnaga, kus giid Maie seletas legende Riia ajaloost ning külastatud sai ka Jänese saarel asuvat Riia teletorni, mis on Baltikumi suurim ja maailmas 14. kohal. Kiirliftidega sõitsime 97 meetri kõrgusele vaateplatvormile, kus saime suurepärase vaate Riia linnale. Kõhud tühjad, suundusime vabaajakeskusesse Lido. Väga kauni hoonekompleksi sees avanes uhke

vaatepilt koos luksusliku rootsi lauaga ning igaüks sai valida omale meelepärase toidu. Ekskursiooni lõppedes anti meile vaba aeg suurimas kaubandus-

keskuses Alfa. Koju sõites oli võimalus meenutada põnevaid hetki toimunud sündmustest ja vahetada meeleolukaid muljeid.

Lõpetasime sõidu hilisel õhtutunnil Põlvas. Olime väsinud, kuid rõõmsad.

Liisbeth Michelson ja Laura Nagel
8.a klassi õpilased

Põhja-Eesti geoloogia õppekäik

11.b klass tegi 15. mail oma viimase õppekäigu Põhja-Eestisse. Alustasime teekonda kell 8.00, et suunduda oma esimesse sihtpunkti, milleks oli Tuhala nõiakaev. Seal võttis meid vastu Ants Talioja, kes rääkis palju huvitavaid lugusid karstialast ja nõiakaevust. Tuhala nõiakaev on ajutine tõusuallikas Tuhala karstiala läbival maa-alusel jõel. Kaev hakkab vett üle ajama suurvete ajal. Rahvapärimuse järgi hakkab kaev keema, kui nõiad kaevus vihtlevad. Julgemad said juua selle kaevu vett ning vaadata kaevu. Samas Sulu talu õuel nägime ka Ülo Õuna skulptuuride näitust ning astusime läbi ka vanas taluhoones asuvast Tuhala Looduskeskusest.

Edasi suundusime juba Paldiskisse. Paldiski oli nõukogude ajal suletud linn, sest seal asusid mereväe tuumaallveelaevade treeningkeskus ja kaks maapealset tuumareaktorit. Nüüdseks on Paldiski meile kõigile avatud ja Nõukogude armee tegevusest on jäänud sinna ainult mõned üksikud mahajäetud ehitised ja varemed. Lisaks teeb Paldiski linna eriliseks see, et ta on rohelise energia linn ja seda oli ka näha ümberringi olevatest tuulegeneraatoritest. Kuna Paldiski suurimaid vaatamisväärsusi on pankrannik, siis tegime peatuse ka Pakri pangal. Pakri pank, Pakri poolsaart ümbritseva pankranniku kõrgeim lõik on ühtlasi Balti klindi mandriosa lõpp. Pakri pangal paljanduvad Alam-Kambriumi ja Ülem-Kambriumi liivakivid ning Ordoviitsiumi kivimid. Kõndima seal pidi väga ettevaatlikult, sest pank oli suhteliselt varisemisohtlik, vee uuristatud murrutuskulpade ja koobaste tõttu. Ronisime treppi mööda ka alla, et näha panka altpoolt. Igaüks, kes tahtis, sai endale korjata sealt kivistisi või merelainete poolt siledaks lihvitud kive ehk siis lihtsalt nautida võimast meretuult.

Kui taskud said kive täis korjatud, suundusime edasi Keila-Joale. Seal on 6 m kõrgune ja vägagi ilus ning võimas juga. Keila joa kõrval asus Keila-Joa hüdroelektrijaam ning renoveeritud mõisakompleks. Edasi asusime järgmise panga juurde, möödaminnes tegime peatuse Treppoja juures. Treppoja joastik koosneb kaheteistkümnest astmestikust 150 meetri pikkusel lõigul ning selle keskel oli ka üks väike saareke, kuhu seekord jäi jaheda ilma tõttu minemata.

Järgmisena läksime Türisalu pangale, mis on negatiivset tuntust kogunud kui populaarne koht enesetapjate jaoks. Õnneks juba aastaid tagasi paigaldati sinna piire, mis ei lase autoga sõita panga äärele – sellega üritatakse ära hoida tulevasi enesetappe ja õnnetusjuhtumeid. Julgemad said vaadata üle panga ääre, suhteliselt kõhe oli, sest mõni vale liigutus oleks võinud pangalt alla viia. Õnneks jäime kõik ellu ning ka hulljulgemad jäid terveks.

Kui hullustükk läbi tehtud, võtsime suuna ohutumasse kohta ehk Kostivere karstialale. Kui siiani oli meid ilm hoidnud, siis Kostiveres meile enam armu ei antud ning pidime selle ala läbima vihmas. Kostivere karstiala on rikas mitmesuguste karstivormide poolest. Näiteks esineb seal arvukalt pikki ja kitsaid avalõhesid, karstilehtreid ning jäänukpankasid. Meie nägime ära nn „kiviseened", mille all tegime pilti, sest seekord ei olnud seente ümber vett.

Vihmast veidi märjad, läksime tagasi bussi, et sõita viimasesse sihtpunkti. Selleks oli kõige laiem looduslik juga Eestis - Jägala juga. Jägala juga asub Jägala jõe alamjooksul. Klassikalise Põhja-Eesti klindi joana on Jägala juga moodustunud pae- ja liivakivilasundi piirimail. Jägala jõe energia ärakasutamiseks on joast pisut ülesvoolu ehitatud väike Linnamäe elektrijaam. Jägala joa ilu ja võimsus pani ilusa punkti meie viimasele õppekäigule. Saime sellest päevast palju geoloogia-alaseid teadmisi ja kinnitust sellele, et Eestimaal on väga ilusaid ja uhkeid looduskauneid kohti.

Kindlasti peab ära mainima, et lõpuks saime ka väga hea õppetunni, et ei ole halba ilma, on vaid ebasobiv riietus. Oleme tänulikud Põlva Ühisgümnaasiumile, kes meie meeldejäävat õppereisi rahastas.

Sandra Sibul
11.b klassi õpilane

UNESCO ühendkoolide teaduskonverents Moostes

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation

UNESCO Associated Schools

Viies, seega juba traditsiooniline UNESCO Eesti ühendkoolide teaduskonverents toimus Põlvamaal Mooste mõisakompleksis. Mooste mõisakompleks sai õpilastele tuttavaks kohe ürituse alguses Ulla-Maia Timmo poolt läbiviidud avastamismängu kaudu. Pikemalt peatuti kunstikeskuses MoKS, mille perenaine Evelyn Müürsepp tutvustas nii keskuse ruume, ajalugu kui ka tänaseid tegemisi ning juhatas meid uudistama Marja-Liisa Platsi raamatuillustratsioonide näitust. Tutvuti ka muusikakooli, savi- ja villakojaga. Kostile jäädi Mooste Mõisa külalistemajja, kus kahe päeva jooksul nauditi külalistemaja köögi kohalikku ja ehedat, südamega valmistatud toitu. Külalistemaja seminariruumis toimus ka konverentsi põhiosa - õpilaste ettekanded. Konverentsi juhtis ja mis seal salata, ka korraldas Hanna-Liis Kaarlõp-Nani, UNESCO ERK haridusprogrammide koordinaator. Temale kuulub kõigi konverentsil osalenute austus ja tänu. Tervitussõnad lausus Mooste mees, vallavanem härra Ülo Needo.

Võrgustiku koolid püüavad edendada UNESCO põhimõtteid, valmistades seeläbi lapsi ja noori ette edukamaks toimetulekuks üha enam üleilmastuvas ja suuremaid väljakutseid esitavas, konfliktiderikkas, kultuuriliselt kirevas maailmas. Ühendkoolide tegevused on ehitatud järgmiste põhiteemade ümber: maailma valupunktid, inimõigused, demokraatia ja sallivus, kultuuridevaheline õppimine ja mõistmine, keskkond ja jätkusuutlik areng. Nimetatud teemadest lähtuvalt olid valitud ka konverentsi ettekanded. Oma uurimistöid tutvustasid nii gümnaasiumi- kui ka põhikooli vanema astme õpilased.

Esimeses teemaplokis kõneldi inimõigustest. Räägiti laste õiguste rikkumisest ja lapstööjõu kasutamisest Aafrika riikides. Sajad tuhanded lapssõdurid Libeerias, üle kümne tuhande lapse töötamas kullakaevandustes, tuhanded lapsed koltaanikaevandustes. Jüri Gümnaasiumi õpilane Sandra Kaljumäe esitles oma uurimistööd "Laste inimõigused Süüria kodusõjas". Sandra oli valmistanud ka töölehed, kasutades Süüria laste kohati õõva tekitavaid joonistusi. Sandra viis oma töölehtede põhjal läbi ka rühmatöö ja see oli mõtlemapanev.

Teine teemaplokk oli loodusteaduste ja 11. klasside noorte päralt. Põlva Ühisgümnaasiumi õpilane Tiina Vester tutvustas oma uurimistööd „Inimese immuunpuudulikkuse viiruse kapsiidivalgu ekspresseerimine ja puhastamine" (juhendaja Eva Žusinaite) ja Silver Schmeiman tutvustas oma uurimust „Mesila rajamine läbi praktiliste tegevuste" (juhendaja Eve Schmeiman). Ülenurme Gümnaasiumi õpilane Lea Lopp rääkis oma uurimusest „Tütartaimede fotosünteesi mõju orasheina kasvule ja seemnetoodangule" (juhendajad Juta Lopp ja Evelyn Kostabi). Kõik käsitletud teemad on olulised jätkusuutlikuks arenguks.

Esimene konverentsipäev jätkus Taevaskojas OÜ Matkajuht korraldatud meeskonnamänguga. Meeskondadel tuli läbida takistusrada, suusatada isetehtud suuskadega, kaaslaste abiga pugeda läbi puude vahele peidetud takistuste. Ülesannete õnnestumiseks tuli teha koostööd ja see aitas tublisti kaasa õpilaste sõbrunemisele. Kui Taevaskotta minnes hoidsid ühe kooli õpilased lähestikku, siis meeskonnamängult tagasi tuli üks sõbralik kamp. Täpselt nii nagu meie teaduskonverentsil on võitjateks kõik osalejad, toimus see ka meeskonnamängus. Õhtu lõpetas päris ehtne suitsusaun. Nii mõnigi külaline sattus nõnda musta sauna esmakordselt. Iseenesestki mõistetavalt nauditi saunamõnusid ja head seltskonda hilise õhtuni.

Konverentsi teise päeva ettekanded olid maailmakultuuri teemadel, aga kõneldi ka põhikooli lõpetajate karjäärivalikuid mõjutavatest teguritest. Maailmakultuuri puudutavad ettekanded olid Cajon trummi valmistamisest, Kayayodest Ghana ühiskonnas ja Jaapani koomiksite levikust Eestis. Kõigilt esinejatelt küsiti küsimusi, mis näitab, et teemad puudutasid kuulajaid. Kõik esinejad said koduteele kaasa ümbriku sõbralike ja toetavate mõtetega konverentsikaaslastelt.

Teaduskonverentsi lõpuüritus toimus Eesti Maanteemuuseumis, kus UNESCO ERK haridusprogrammide koordinaator Hanna-Liis Kaarlõp-Nani sõnul said teed hoopis uue, ajaloolise mõõtme. Koordinaator lisas, et teel kõndides mõtleb ta sellest nüüd kindlasti teisiti. Mina usun, et tee, mis põikas Moostesse, UNESCO ühendkoolide sellekevadisele teaduskonverentsile, pani nii mõnegi osaleja mõtlema teistmoodi. Avatumalt, sallivamalt, vastutustundlikumalt.

Urve Lehestik

Ilumetsa-Piusa

Ka kodukandist võib leida palju uut ja õpetlikku. Liivased liivakivipaljandid ja korrapäraselt ümmargused meteoriidikraatrid – neid läksidki 10.b klassi õpilased 27. aprillil avastama.

Sõites mööda Põlvamaad on tekkinud arusaam, et siin polegi enam midagi uut ja huvitavat, kuid see on eksitav. Põrguvärava juures peatumine tekitas palju küsimusi. Võib-olla seal elasidki kuradid ning nad tulid maapinnale Kuradipõrgu kraatrist? Miks kuraditele ei meeldi, kui inimesed ütlevad nende riigis „kurat“? Täpselt ei tea seda arvatavasti keegi, kuid Ilumetsa meteoriidikraatrite juures geograafiaõpetaja juttu kuulates tekitas see kõhedust küll!

Järgmiseks sihtkohaks oli Rebasemäe allikas. See on Põlvamaa kõige suurem tõusuallikas, mille vesi on rauaühendite tõttu punane. Julgemad meist said selle karge allikavee vägagi spetsiifilise maitse suhu, kuid janu tahtis kustutamist.

Piusa liivakivikoopad – reisi peamine sihtkoht. Koopad, mis on raiutud alates 1922. aastast käsitsi liivakivisse, on täiesti uskumatud. Muidugi veel uskumatum on Loodus, mis on setitanud need kivimid 380 miljonit aastat tagasi! Üllatuseks tuli mulle see, et kaevuriteks olid ka naised. Need inimesed rajasid oma tööga talvitumispaiga paljudele haruldastele nahkhiirele, ise sellest teadmata. Kui nahkhiired elavad koobastes, siis sealne loodus pakub kodu ka paljudele käpalistele.

Reisi viimaseks punktiks oli Piusa jõe ürgorg. Kui mina teadsin varem pigem Taevaskoja liivakivi-paljandit, siis sellest veel 6 meetrit kõrgem on Piusa jõe ääres asuv 30 meetri kõrgune Härma müür. Kuid eks ole paljude asjadega nii, et kõige suurem, kõrgem ja parem ei pruugi olla veel kõige tuntum.

See reis aitas tundma õppida loodust, mis on meile nii lähedal, kuid samas nii kaugel.

Karina Valdas

10.b klassi õpilane

6. klassid läksid õppeaasta lõpul rappa!

EKSS ehk “Eesti keele seletav sõnaraamat“ annab seletuse väljendile „rappa minema“ - ebaõnnestuma, nurjuma, luhtuma. Võiks ju arvata, et meie kuuendikud ei saanud millegagi hakkama, kuid vastupidi - nad veetsid Võrumaal Luhasoos huvitava õppepäeva korrates talvel õpitut nüüd juba praktiliselt. Selgemaks said soode arenguetapid, uuriti lähemalt rabataimi, kohati mõningaid loomi, (enamjaolt pisikesi) ning nauditi raba imelist hingust ja värvidemängu. Rabaga püüdis meie sõprussidemeid luua Helen Kivisild Võrumaa keskkonnaametist . Aitäh! Ja ikkagi jääb mõistatuseks, miks selline sõnaseletus? Pigem ikka, kui rappa minna, siis imesid avastama, vaikusehelinat nautima ja kauneid värve märkama. Küll see eesti keel on imelik!

Maie Karakatš

laukasilm piilus meid üsna kurjakuulutavalt

raba maikuu lõpu värv on roosa, sest siis õitseb küüvits

madalsoo vaieldamatu kaunitar on ubaleht

töölehe täitmine võib isegi mõnus olla!

ka turbasambla seest saab veetemperatuuri mõõta!

hanereas kodu poole

8.b klassi õppepäev Eesti Tervishoiu-ja Eesti Loodusmuuseumis

8b klassi õpilaste mõtteid 25. märtsi õppe-päevast Eesti Tervishoiu- ja Eesti Loodusmuuseumis

Tervishoiumuuseumis toimus 60 minutiline tund teemal „Puberteet ja suureks kasvamine“

- Sain rohkem teadmisi vastassoo kohta.
- Igal inimesel on teisest veidi erineva välimusega sugu-elund.
- Väikestel lastel on täiskasvanutest rohkem luid.
- Praktiseerisime suguti mudelile kondoomi ÕIGET pealepanekut, mis polegi nii lihtne, kui arvatakse.
- Selgitati, et on olemas 7 tasandit inimese seksuaal-käitumise määramiseks.
- Õpetati, kuidas peaks käituma seksuaalvahekorras ja kuidas julgeda „ei“ öelda.
- Juba ema kõhus olles tunneb laps lõhnu ja harjub toiduga, mida ema sööb.

Muuseumi eksponaatide abil saime määrata enda reaktsioonikiirust, kirjutada pimedate kirja, vaadata mikroskoobi all oma nahka ja juukseid, pimetestil nuusutada ja ära arvata erinevaid lõhnu, vaadata, kuidas inimene tegelikult näeb ja selgitust selle kohta, kuidas aju selle pildi ära pöörab. Üllatas, et meie sõrmed on palju mustemad kui paistavad ning et päris puhtaks ei läinud nad isegi korraliku pesemisega.

Loodusmuuseumis grupijuht Tiiu Liimets tutvustas äsja avatud näitust „Öised tiivulised“, mille abil tutvusime ööliblikate ja kakkude salapärast maailmaga. Seejärel uurisime teavet püsieksponaatidelt.

- Kui kakud saagile järele lendavad, ei pööra nad mitte pead, vaid keha.
- Põnev oli vaadata kodukakust aegluubis tehtud lennuvideot.
- Kakkude häälitsused on omapärased, nad ei hõikagi „uhuu-uhuu“
- Kakkude pereelu on huvitav
- Kakud lendavad väga vaikselt, sest neil on teistest lindudest veidi erinevad suled
- Kakkude keha on tegelikult väike, suureks teevad tema hoopis suled
- Ööliblikad väristavad enne õhkutõusmist tiibu, et sooja saada
- Ööliblikad on väga kaunid

Tegelikult saime palju rohkem teadmisi, kui siia sai kirja pandud. Aitäh KIK-ile õppepäeva võimaldamise eest!

Noppeid 8.b klassi õpilaste aruannetest tegi õpetaja

Maie Karakatš